

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 19206-11-21

תיק חיצוני: 3_323082

בפני כבוד השופטת נאוה גדיש

תובעת

ע"י ב"כ עו"ד יהונתן קניר

נגד

האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב משרדי ממשלה 999010

נתבע

בעניין המנוח

ובעניין הקטינות:

פסק דין

1 האם יש למנות אפוטרופוס לדין לקטינות, שישמור על זכויותיהן בהליך משפטי שהגישה אמן,
2 האפוטרופסה הטבעית שלהן? זו השאלה שלפניי.
3

רקע

4
5
6
7 1. ביום [REDACTED] הלך המנוח לבית עולמו כשהוא רווק ואב לשלוש בנות, כולן קטינות.
8

9 2. אם הקטינות היא בת זוגו לשעבר.

10 השניים קיימו מערכת זוגית במשך כ- 20 שנה, מבלי שנישאו.
11

12 3. אם הקטינות הגישה בקשה לקיום צוואת המנוח מיום [REDACTED] על פיה ציווה את כל רכושו
13 למבקשת, בעת שהיו הם בני זוג.

14 הצוואה האמורה הוכנה ונחתמה כצוואה הדדית והדבר הובהר בה במופרש.
15

16 4. המנוח והמבקשת נפרדו וביום [REDACTED] חתמו על הסכם שנועד להסדיר את עניין הפרידה.
17

18 ההסכם אושר בבית משפט, במסגרת תה"ס [REDACTED]

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 19206-11-21

תיק חיצוני: 3_323082

- 1 .5. משהוגשה הבקשה לצו קיום צוואה, הודיע המשיב על כוונתו להתערב בה, וכך נימק הודעתו:
2 "הואיל והמבקשת שימשה אפוטרופסה טבעית לקטינות ובשים לב להליכים שהתנהלו בפני
3 בית המשפט בפתח תקווה [REDACTED] הרי שנראה כי קיים לכאורה ניגוד עניינים. לפיכך
4 מתבקש בית המשפט להורות על מינוי אפוטרופוס לדין לקטינות, מאת הסיוע המשפטי אשר
5 ייצגן בהליך דנן, יבחן את טובתן ואינטרסיהן הרכשיים ובין היתר יבחן זכאותן למזונות מן
6 העזבון..."
- 7
8 .6. המבקשת הבהירה כי היא מתנגדת למינוי אפוטרופוס לדין לבנותיה.
9 המבקשת טענה שאין כל צורך במינוי האמור, מקום שעל פי הצוואה הקטינות אינן יורשות,
10 את אביהן וכי זה בחר במודע שלא לשנות את הצוואה, למרות הפרידה.
11 המבקשת צירפה התכתבות בינה לבין המנוח, ממנה עולה כי לאחר הפרידה, המנוח שקל את
12 הצורך לבטל את הצוואה ההדדית ובחר במודע שלא לעשות כן, תוך שציין כי הוא סומך על
13 אם בנותיו שתדאג להן.
14 המבקשת טענה שאין כל ניגוד עניינים בינה לבין בנותיה וכי מינוי אפוטרופוס לדין לקטינות
15 עלול "ליצור חיץ, איפה שאין מחלוקת".
- 16
17 .7. הצדדים ביקשו שאכריע במחלוקת על סמך החומר שבתיק.
- 18
19 **אפוטרופוס לדין**
- 20
21 .8. אפוטרופוס לדין הוא עו"ד שבית המשפט ממנה, בד"כ מטעם הלשכה לסיוע משפטי, על מנת
22 שישמור על האינטרסים של מי שאינו מסוגל לשמור על ענייניו בעצמו, אם משום שהוא קטין,
23 או משום שמונה לו אפוטרופוס, בשל מצב פיזי או קוגניטיבי.
- 24
25 .9. מינוי אפוטרופוס לדין לקטינים נועד להביא לפני בית המשפט את טובתו של הקטין, בשים
26 לב לכלל האינטרסים והצרכים שלו, תוך התחשבות ברצונו ובעמדותיו, בשים לב לגילו
27 ולבגרותו.
28 האפוטרופוס לדין מקדם את טובת הקטין במסגרת הליך משפטי קיים ואף רשאי ליזום בשמו
29 הליכים משפטיים.
- 30
31 .10. בתי המשפט לענייני משפחה נוהגים למנות אפוטרופוס לדין לקטינים, מעת לעת.
32 הדבר נפוץ עת מגיעים לבית המשפט סכסוכים בעצימות גבוהה בין הורים, עד כי בית המשפט
33 חושש שבמסגרת המחלוקת שבין ההורים, האינטרסים של ילדיהם נדחקים לאחור.

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 19206-11-21

תיק חיצוני: 3_323082

11. במקרים כאלה, שוקל בית המשפט למנות לקטינים אפוטרופוס לדין, שיביא לפניו את עמדות הקטינים ורצונותיהם ויתן המלצות בעניין טובתם.
12. אל לו לבית המשפט להתייחס בשוויון נפש למינוי האמור, שכן מדובר בכרסום, גם אם קל, בזכויות והחובות של ההורים, כלפי ילדיהם הקטינים.
13. כידוע, בהתאם לסעיפים 14-15 לחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, תשכ"ב – 1962, ההורים הם האפוטרופוסים הטבעיים של ילדיהם הקטינים, כאשר זכות האפוטרופסות כוללת את החובה לדאוג לצרכי הקטין ואת הסמכות לייצגו.
- מקום שבית המשפט מבקש לערב צד ג' לצורך ייצוגו של קטין בהליך משפטי, הוא למעשה מציג מצג, כי לא די בייצוג הטבעי של ההורים.
14. כאשר הורים מצויים בסכסוך, האינטרסים האישיים שלהם מנוגדים. אם הם אינם מצליחים לראות עין בעין את האינטרס המשותף של ילדיהם, נדרשת התערבות של צד ניטרלי, שיציג לפני בית המשפט את עמדת הקטינים וטובתם, באופן ישיר ובלתי אמצעי.
- זאת ניתן לעשות על ידי מינוי אפוטרופוס לדין.
15. כאשר אחד ההורים הולך לעולמו, קובע ס' 28 לחוק כי האפוטרופסות ניתנת להורה שנותר בחיים.
- יחד עם זאת, בית המשפט רשאי למנות לקטין אפוטרופוס נוסף על ההורה שנותר בחיים, ואולם בסעיף 30 לחוק הבהיר המחוקק כי מינוי כזה, יש לעשות רק במקרה שיש "סיבה מיוחדת לכך, לטובת הקטין" ולאחר שנשמעה עמדת ההורה שנותר בחיים.
- סיבה מיוחדת יכולה להיות במקרה שיש חשש כי ההורה שנותר בחיים, לא ימלא את צרכי ילדיו, או כשיש חשש לניגוד עניינים בינו לבין ילדיו.

מהכלל אל הפרט

16. כאמור, בענייננו, איבדו הקטינות את אביהן.
- האב המנוח ערך צוואה הדדית ביחד עם אמן.
- מעיון בצוואה ולאור החלטת המנוח לצוות את מלוא רכושו לאם בנותיו, ניתן להניח כי הוא סמך עליה שהיא תדאג למלוא צרכיהן.

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 19206-11-21

תיק חיצוני: 3_323082

17. המנוח בחר שלא לשנות את צוואתו, אף לאחר שהצדדים נפרדו. בכך הביע דעתו כי הוא ממשיך לסמוך על המבקשת שתוסיף לפעול לטובת בנותיהם המשותפות, חרף הפרידה.
18. בבקשת המשיב למנות אפוטרופוס לדין לקטינות, בעקבות בקשת האם למתן צו לקיום צוואת המנוח, יש משום אמירה שיש ניגוד עניינים בין האם לבין בנותיה, שמא לא תדאג לצרכיהן. מינוי של גורם חיצוני שייפגש עם הקטינות כדי לבחון אם יש צורך "להגן עליהן מפני אמן", או שיש צורך להבטיח את מזונותיהן, עלול אכן ליצור חיץ מיותר בין הקטינות לבין אמן. מקובלת עליו עמדת המבקשת כי מינוי כזה עלול לפגוע במרקם היחסים העדין שבינה לבין הקטינות.
- קיים חשש כי בעקבות מינוי כזה, תקבלנה הקטינות את הרושם כי יש צורך שעו"ד, שביט המשפט מינה להן, יבחן אם יש בצוואת אביהן, או בהתנהלות אמן, כדי לפגוע בהן.
19. לא רק שלא הוצג טעם כלשהו, לא כל שכן, טעם מיוחד, שיש בו כדי ללמד על חשש אמיתי שהאינטרסים של הקטינות עלולים להיפגע, אלא שהמבקשת דווקא הציגה ראיות לסתור זאת.
20. גם המדיניות השיפוטית הרצויה מחזקת מסקנתי זו, שאם לא כן, ייפתח פתח לכך שבכל מקרה שהורה הולך לעולמו ומותיר אחריו קטינים, יהיה מקום להתערב בהוראות צוואתו ולוודא כי שמר על זכויות ילדיו הקטינים.
- התערבות כזו של המדינה יש בה משום התערבות מיותרת באוטונומיה של כל אדם להחליט למי הוא מבקש לצוות את רכושו.
21. החלטה של הורה לצוות את מלוא הרכוש להורה שנתר בחיים, נראית כהחלטה מושכלת שצד מקבל, כדי להקל על ההורה שנשאר בחיים ומתוך הבנה שהוא ימשיך לדאוג לילדים המשותפים וימלא את כלל צרכיהם, גם מתוך אותם מקורות שקיבל מהעזבונו, מבלי שהילדים יהפכו להיות שותפיו בנכסים ומבלי שיצטרך לתת דין וחשבון לצד ג' כלשהו בעניין זה.
22. כך החליטו המנוח והמבקשת, בצוואה הדדית שערכו. אין בעצם העובדה שנפרדו כדי להביאני לידי מסקנה שיש מקום להתערב בהוראות הצוואה וברצונו של המנוח.

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 19206-11-21

תיק חיצוני: 3_323082

1 23. מדובר בבני זוג שבחרו לערוך צוואה הדדית, הבינו היטב משמעותה, כפי שעולה מסעיף 6
2 לאמור בה וגם כשבחרו להיפרד, עשו כן בדרך מכובדת, על ידי הסכם שאושר על ידי בית
3 המשפט, כשהם רואים לנגד עיניהם את טובת בנותיהם.

4
5 24. לאור האמור, לא מצאתי כי הוצג טעם כלשהו, לא כל שכן, טעם מיוחד, למינוי אפוטרופוס
6 לדין לקטינות.

7 מינוי כזה (שמעצם טיבו מחייב עירוב הבנות בהליך), עלול לעורר תחושות לא טבעיות, אם
8 בקרב מי מהבנות ואם בקרב אמן, במקום להתרכז בכאב העצום שיש מעצם העובדה שאבדו
9 את אביהן.

10
11 סוף דבר – אינני מורה על מינוי אפוטרופוס לדין לקטינות.

12 בנסיבות העניין, יינתן צו לקיום צוואת המנוח מיום [REDACTED]

13
14 ניתן לפרסם ללא פרטים מזהים.

15
16 ניתן היום, כ"ד שבט תשפ"ב, 26 ינואר 2022, בהעדר הצדדים.

17

נאוה גדיש, שופטת

18

19

20

